

Het is tijd voor een pensioenakkoord over verplicht duurzaam beleggen

9- juli 2019- fd

Opinie | Jeroom Remmers, is oprichter van adviesbureau Greencampaign en werkt bij Simavi

Nu het pensioenakkoord nog een kwestie van uitvoering lijkt, is het tijd voor een onderhandelingsronde voor een akkoord over duurzaam pensioenbeleggen. De financiële risico's van niet-duurzaam beleggen zijn onverantwoord. Pensioenfondsen scoren slecht op duurzaam beleggen en ze negeren daarmee de wensen van een meerderheid van pensioenfondsdeelnemers. Duurzaam beleggen maakt bovendien de wereld mooier en beter. Dus, door ons pensioengeld van €1433 mrd anders te beleggen, slaan we een hele slag.

Reuters

In mei 2016 was ik op verzoek van het kabinet kwartiermaker voor een toekomstverkenning van verantwoord beleggen in de pensioensector. Sindsdien heeft de pensioensector een zogeheten IMVO-convenant getekend over mensenrechtenbeleid (IMVO staat voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen). Ook is er meer aandacht voor

het thema klimaat en rapportage. Maar de pensioenfondsen scoren vooralsnog slecht op de vijftien duurzame thema's die eerlijkpensioenlabel.nl onderscheidt, een initiatief van onder meer Oxfam Novib en World Animal Protection. Pensioenfonds ABP bijvoorbeeld liet in 2017 weten dat slechts 12% van het vermogen duurzaam was belegd. In 2020 wil APB 14% duurzaam beleggen (€58 mrd). Dat gaat dus niet echt snel.

[‘De Nederlandse Bank waarschuwt pensioenfondsen en het kabinet al jaren voor de risico's van niet-duurzaam beleggen’](#)

Uit de ‘Benchmark Responsible Investment by Pension Funds in the Netherlands 2018’ blijkt dat 32 van de 50 onderzochte pensioenfondsen onvoldoende scoren, waaronder de fondsen van Shell, KLM, Rabobank, ING, ABN AMRO en het pensioenfonds Detailhandel. Slechts een handvol fondsen scoort redelijk volgens de initiatiefnemer van de benchmark, de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO). Een andere benchmark is die van Water Footprint Network, waarvoor zeven grote pensioenfondsen zijn vergeleken op de mate waarin zij rekening houden met de effecten van hun beleggingen op waterverbruik en watervervuiling. Alle fondsen scoren een onvoldoende.

Wettelijke plicht

De Nederlandse Bank waarschuwt pensioenfondsen en het kabinet al jaren voor de risico's van niet-duurzaam beleggen. DNB noteerde in de rapporten ‘Tijd voor Transitie’ en ‘Nederlandse financiële sector veilig achter dijken?’ dat van alle financiële instellingen de pensioenfondsen de grootste klimaatrisico's lopen. Maar liefst 12,4% hebben ze belegd in CO2-intensieve sectoren.

Uit recente enquêtes blijkt dat 70% van de pensioendeelnemers zelf wil beslissen over de mate waarin hun zuur verdiende pensioengeld duurzaam wordt belegd. Het kabinet studeert nog op meer keuzevrijheid, wat een positief signaal is.

[‘Het is helemaal niet zo moeilijk pensioenfondsen te vragen alleen nog maar beleggen in de meest duurzame bedrijven per sector’](#)

Meer dan de helft van de pensioendeelnemers is bereid om een procent lagere pensioenuitkering te accepteren in ruil voor een duurzaam beleggingsbeleid. Maar beter is om alle pensioenfondsen te verplichten duurzaam te beleggen, ongeacht of een meerderheid van deelnemers dit wil. Het kabinet en de pensioenfondsen zijn echter van mening dat pensioenfondsen zelf moeten beslissen over het beleggingsbeleid. Een wettelijke plicht om in hoofdlijnen te rapporteren over de mate waarin duurzaam wordt belegd, zou voldoende zijn.

Voorlopers

Over de vraag wat duurzaam beleggen is, ontstaat ondertussen steeds meer overeenstemming. Experts zoals die van het Sustainable Pension Investments Lab, ontwikkelen hiertoe richtlijnen. De overheid kan dus met een wetsvoorstel komen op basis van dergelijke expertadviezen en maatschappelijke dialoog, waarin het doel wordt gesteld dat in 2025 elk pensioenfonds 25% duurzaam belegt, in 2030 50% en in 2040 100%.

Voor het vaststellen van een norm voor duurzaam beleggen kan gebruik worden gemaakt van de prestaties van de duurzame voorlopers onder de pensioenfondsen, op basis van de criteria en scores van de duurzame pensioenbenchmarks van VBDO en eerlijkpensioenlabel.nl.

Het is helemaal niet zo moeilijk om van pensioenfondsen te vragen dat ze bijvoorbeeld per sector alleen nog maar beleggen in de 10% meest duurzame bedrijven. Dit kan op basis van allang bestaande sectorbenchmarks. Ook kan gevraagd worden niet meer te beleggen in niet-duurzame sectoren, zoals bijvoorbeeld de ASN Bank en de Triodos Bank dat al jaren met groot succes doen. Pensioenfondsen die nog steeds in steenkool beleggen, een vaak verlieslijdende sector zonder toekomst, worden zo gedwongen hiermee te stoppen.